

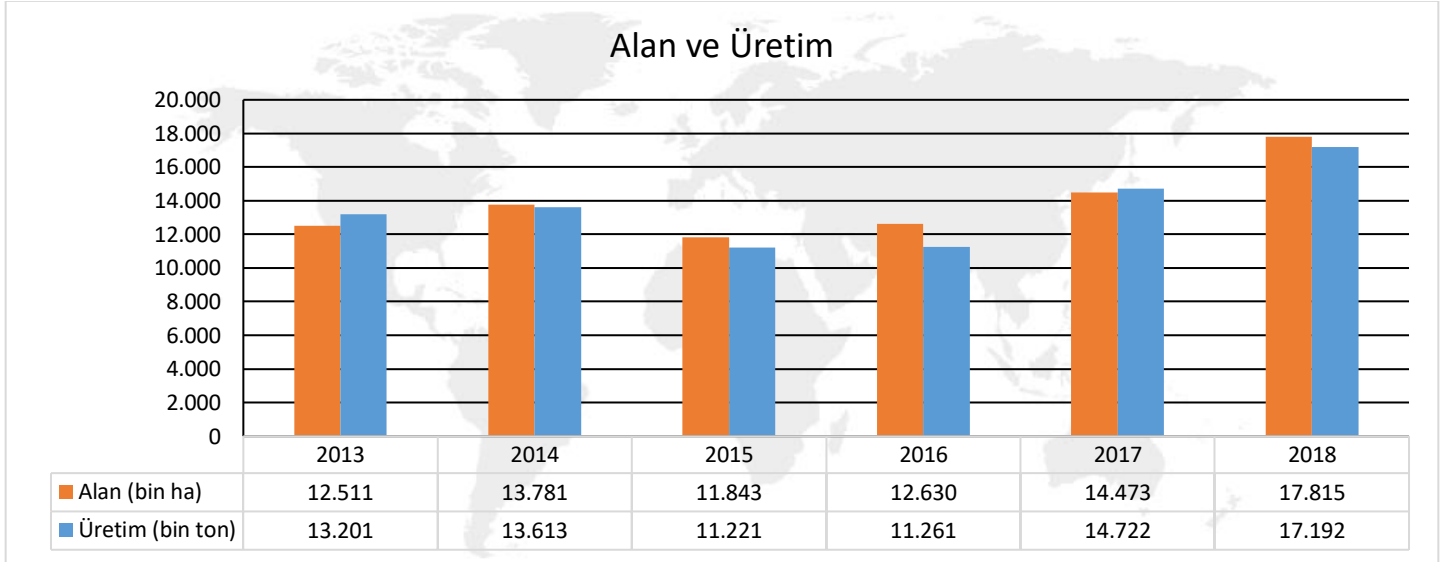
ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 7

MAYIS 2020

DÜNYADA NOHUT

Alan ve Üretim

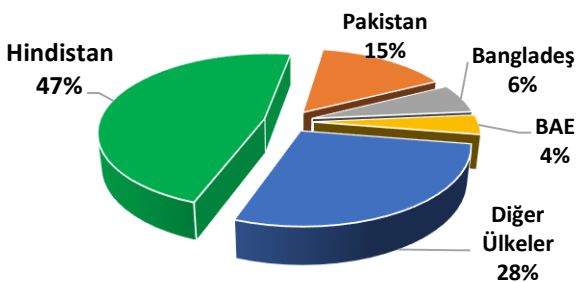

Kaynak: FAO

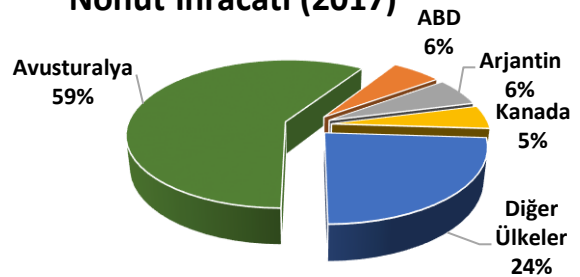
2018 yılı FAO verilerine göre dünyada 17,8 milyon ha alanda 17,2 milyon ton üretilen nohutta, 2017 yılı 102 kg/da olan dünya verim ortalaması, 2018 yılında 96 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Pandemi nedeni ile karantinanın dünyanın nerede ise tamamında uygulanması tüketicileri stoklanabilir ürünlere yöneltmiştir. Bu durum baklagillere olan talebi arttırmıştır. Karayolu taşımacılığında sınır kapılarının kapatılması ve karantina süreçleri, deniz taşımacılığında ise konteyner sıkıntılarının ve navlun fiyat artışlarının yaşanması uluslararası ticarete sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

2018 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında alan olarak 5. sırada, üretim olarak 3. sırada yer alan Türkiye, verim sıralamasında ise 26. sıradadır.

Nohut İthalatı (2017)

Nohut İhracatı (2017)

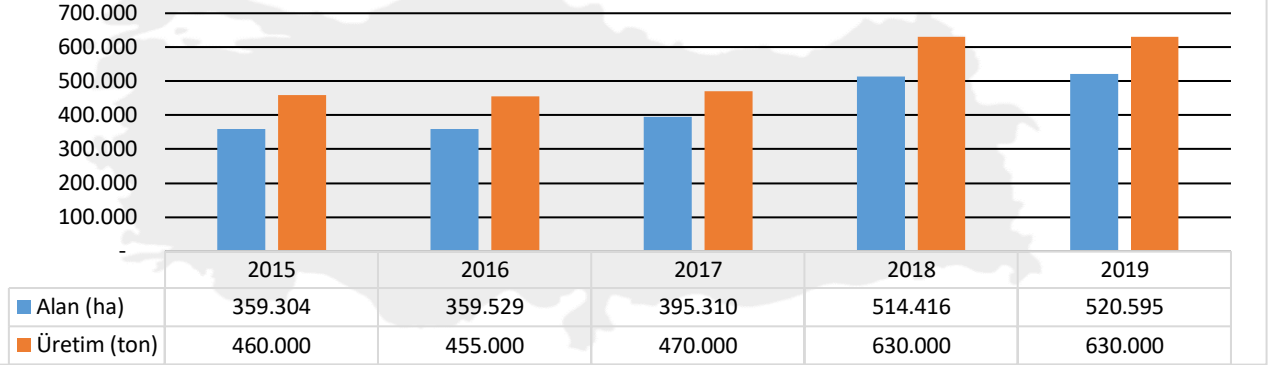

Kaynak: FAO

2017 yılı ithalat miktarındaki artışta Hindistan önemli bir rol oynamıştır. **2016 yılı Hindistan ithalatı 873.542 ton** iken **2017 yılında bu rakam 1.553.069 tona** ulaşmıştır. Türkiye ise ithalatta 182 ülke arasında 6. sırada, ihracatta ise 103 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

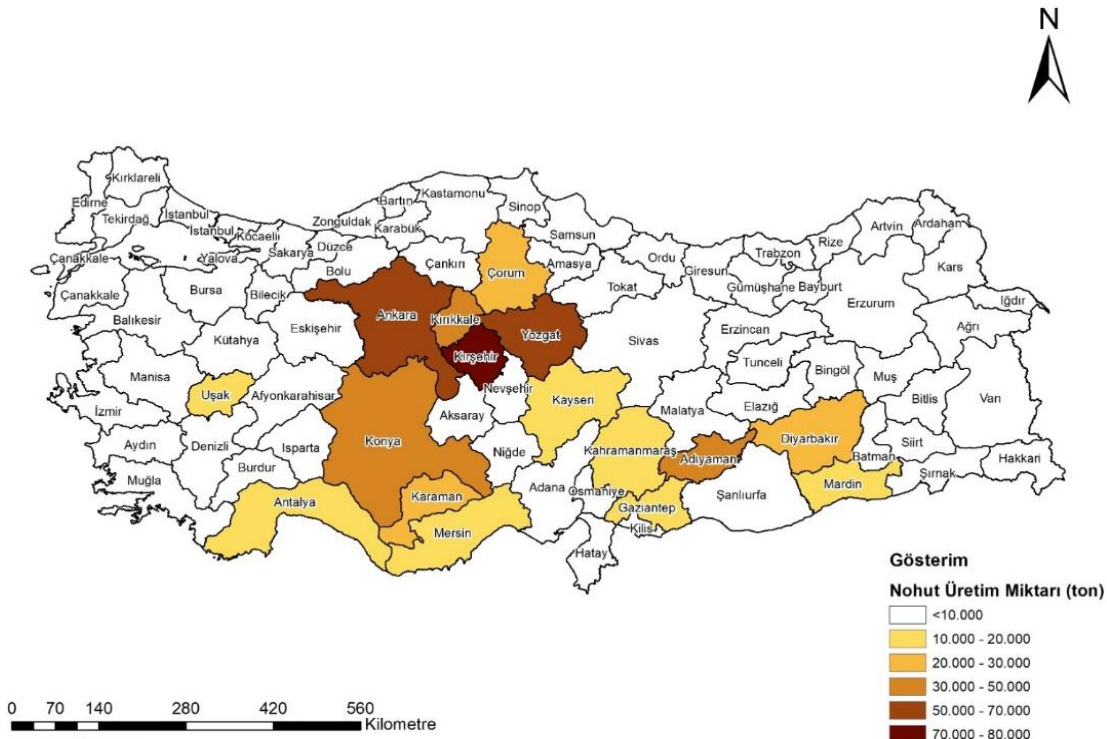
Alan ve Üretim

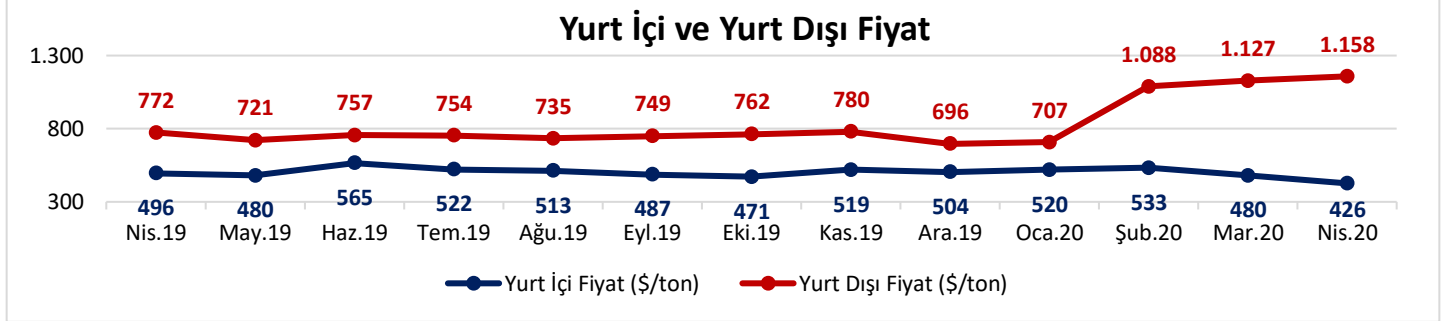
Kaynak: TÜİK

Ülkemizde uygulanan destekleme programları ve Nadas Alanlarının Daraltılması (NAD) gibi başarılı projeler sayesinde nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. Ayrıca henüz istenilen düzeyde olmasa da verimde de artış söz konusudur. 2002 yılında 98 kg/da olan verim, 2019 yılında 122 kg/da olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre Türkiye yıllık tüketimi **465 bin ton**, kişi başı nohut tüketimi **5,7 kg/yıl** ve yeterlilik oranı **% 114**'tür.

Yaşanmakta olan pandemi diğer baklagillerde olduğu gibi nohutta da talep artışına neden olmuştur. Bununla birlikte Türkiye nohut stokları ülkemizin ihtiyacını karşılayacak seviyenin üzerindedir. Ayrıca ekilişler tamamlanmış olup geçen yıla yakın bir alanda ekilişler gerçekleşmiştir.

Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Uluslararası standartlarda kalite değerlendirmesinde ürünün **tane büyüklüğü** dikkate alınmaktadır. Gen kaynağı olduğumuz çeşitler çoğunlukla ufak tane yapısından dolayı yurt dışı piyasada değerinin altında işlem görmektedir. **Pandemi etkisi ile yurt dışı fiyat artışları devam etmekle birlikte yurt içi fiyatlarda artış bulunmamaktadır.**

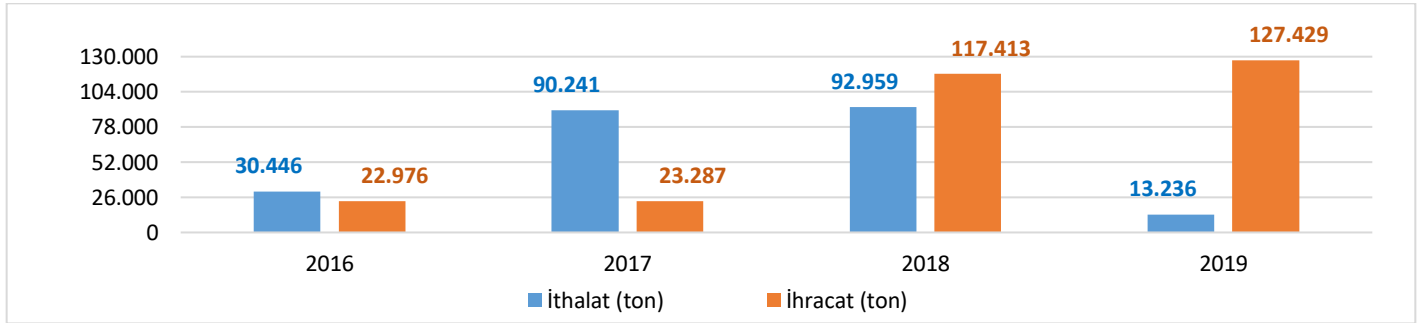

Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası, Nisan ayı ortalama dolar kuru: 6,83 TL

(Yurt dışı Şubat, Mart ve Nisan ayları Meksika 10 mm esas alınmıştır.)

08 Mayıs 2020 yurt içi ortalama borsa fiyatı 3.000 TL/ton (422 \$/ton), Meksika 10 mm nohut ise 1.200 \$/ton'dur.

DIŞ TİCARET

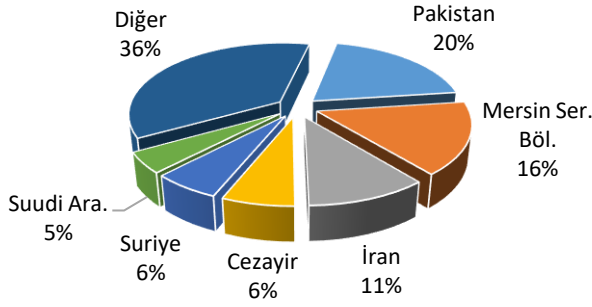
Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 7132000011, 7132000019)

2019 yılı ithalat miktarı 13.236 ton ile 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarı ise 127 bin ton ile 76,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılının ilk üç ayında nohut ithalatı 1.494 ton, ihracatı ise 27.831 ton iken 2020 yılının ilk üç ayında toplam ithalat miktarı 5.904 ton, ihracat miktarı 20.472 tona ulaşmıştır. Pandeminin etkisi ile de 2020 yılı ilk üç aylık ihracatın ülkelere göre dağılımında Avrupa ülkelerinin sıralamalarda öne çıktığı görülmektedir. **İthalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine 14,6 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir.

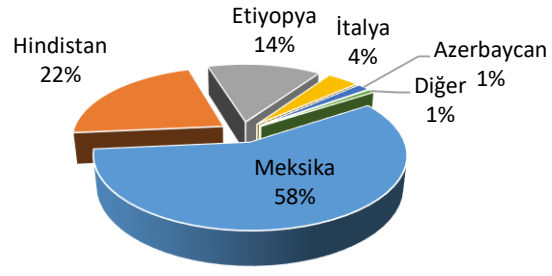
Nohut aynı zamanda leblebi olarak da dış ticarete konu olan bir ürünümüzdür. Leblebi ticareti ile 2019 yılında **11 bin ton** karşılığı **15,7 milyon dolarlık** ihracat gerçekleşmiştir. İhracatta Ortadoğu ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar 2019 yılı ilk 5 ülke sıralamasında yer almasa da İtalya, Almanya, İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerine de ihracatımız mevcuttur.

2017 yılında 23 bin ton olan Türkiye nohut ihracatı 2019 yılında 127 bin tona ulaşarak son yılların rekor seviyesine ulaşmıştır.

İhracatın Ülkelere Dağılımı

İthalatın Ülkelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 7132000011, 7132000019)

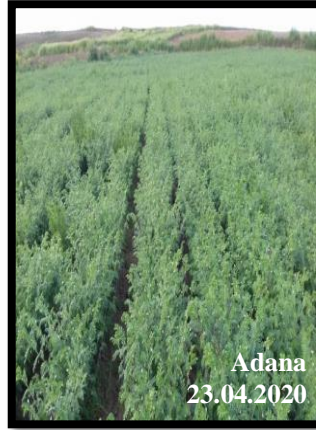
NOHUT DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (Kırs/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği (TL)	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan tarım havzalarında gerçekleştirilen nohut üretimi için fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

- 2020 yılı TMO alım fiyatı 3.350TL/ton olarak açıklanmıştır.
- 2020 üretim sezonu ekilişleri ülke genelinde tamamlanmıştır. Bitki gelişimleri normal seyrinde devam etmektedir.

Yaşanmakta olan pandemi nohut talebinde artışa neden olmuştur. Ülke stoklarımız yeterli olduğundan arzda sıkıntı bulunmamakla birlikte yeni üretim sezonunda da ülke ihtiyacını karşılayacak üretim beklenmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr